

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
УПРАВА ЗА ЗАЈЕДНИЧКЕ ПОСЛОВЕ РЕПУБЛИЧКИХ ОРГАНА
Улица Немањина 22-26
Београд

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
УПРАВА ЗА ЗАЈЕДНИЧКЕ ПОСЛОВЕ
РЕПУБЛИЧКИХ ОРГАНА

Број 2120-1-18/2305
05 JUN 2023 год
БЕОГРАД

INSTITUT ALFAPREVING DOO
BEOGRAD

Број 571/V-23/5
Datum 29.05.2023

ПРОГРАМ
ОБУКЕ ЗАПОСЛЕНИХ
ЗА БЕЗБЕДАН И ЗДРАВ РАД

Правни основ: чл. 33. и 34. Закона о безбедности и здрављу на раду ("Сл. гласник РС", бр. 35/2023)

На основу члана 33. и 34. Закона о безбедности и здрављу на раду ("Сл. гласник РС", бр. 35/2023), директор Управе за заједничке послове републичких органа доноси:

ПРОГРАМ ОБУКЕ ЗА БЕЗБЕДАН И ЗДРАВ РАД

Члан 1.

Програмом обуке за безбедан и здрав рад утврђује се обука запослених за безбедан и здрав рад на пословима који се обављају у Управи за заједничке послове републичких органа, начин обуке, провера способности за безбедан и здрав рад, програмски садржај за обуку и евиденција о обуци запослених за безбедан и здрав рад.

I. ОБУКА ЗАПОСЛЕНИХ ЗА БЕЗБЕДАН РАД

Члан 2.

Обука запослених за безбедан и здрав рад врши се:

1. код заснивања радног односа, односно другог радног ангажовања,
2. премештаја на друге послове,
3. приликом увођења нове технологије или нових средстава за рад или промене опреме за рад,
4. код промене процеса рада који може проузроковати промену мера за безбедан и здрав рад.

Члан 3.

Дужност сваког запосленог је да се упозна са свим врстама ризика на свом радном месту и мерама безбедности и здравља на раду и да се обучи за безбедан и здрав рад како би био заштићен од повређивања и здравствених оштећења и теоријски и практично био обучен за рад на одређеном послу.

Обука запослених за безбедан и здрав рад врши се теоријским и практичним обукама на начин и у време утврђено Законом о безбедности и здрављу на раду и овим Програмом.

Додатно обука се истовремено може вршити кроз одговарајуће публикације које се уручују запосленима путем обавештења, инструкције, плаката, упутстава, графикана, приказивањем филмова из области безбедности и здравља на раду и сл.

У процесу обуке запослених за безбедан и здрав рад пожељно је сачинити метод предавања у комбинацији са филмом, видеом и сл.

Такође треба користити метод демонстрације и метод практичног рада.

Обука за безбедан и здрав рад запосленог мора да буде прилагођено специфичностима његовог радног места и спроводи се по програму, чији садржај послодавац мора, када је то потребно, да обнавља и мења.

Члан 4.

Запослени не могу започети са радом на одређеним пословима док се не изврши њихова обука за безбедан и здрав рад, о чему строго води рачуна лице које обавља послове безбедности и здравља на раду и непосредни руководиоца организационог дела у коме запослени обавља послове.

Уколико запослени истовремено обавља послове на два или више радних места, он мора бити обучен за безбедан и здрав рад на сваком од тих радних места.

Обука запослених који су због увођења нове технологије, организације рада и усавршавањем средстава рада променили радне задатке су слични као и за новопримљене запослене, јер се налазе у истом положају по степену обучености за безбедан рад, па и зато поред општих опасности треба упознати са непосредним опасностима на пословима које обављају.

Члан 5.

Теоријску обуку запослених за безбедан и здрав рад врши саветник или сарадник за безбедност и здравље на раду и то обукама запосленог за безбедан и здрав рад приликом увођења нове технологије или нових средстава за рад, као и код промене процеса рада који може проузроковати промену мера за безбедан и здрав рад.

Практичну обуку запослених за безбедан и здрав рад извршавају непосредни руководиоци за своје запослене или по потреби овлашћено правно лице.

Члан 6.

Ванредно обука запослених за безбедан и здрав рад и провера обучености мора се обавити где је дошло до изразитог повећања броја повреда на раду, нарочито тежих, смртних и колективних повреда на раду.

Периодичне провере обучености за безбедан и здрав рад запосленог који ради на радном месту са повећаним ризиком врше се најкасније у року од једне године од дана претходне провере, а на осталим радним местима најкасније у року од три године од дана претходне провере.

Обука за безбедан и здрав рад обавља се на језику који запослени разуме и прилагођава се могућностима и способностима особа са инвалидитетом.

Члан 7.

Послодавац је дужан да запосленог у току обуке за безбедан и здрав рад упозна са свим врстама ризика на пословима на које га распоређује и о конкретним мерама за безбедност и здравље на раду у складу са актом о процени ризика. Обука мора да се врши у току радног времена, а трошкови обуке не могу бити на терет запосленог.

II. ПРОВЕРА ОБУЧЕНОСТИ ЗАПОСЛЕНОГ ЗА БЕЗБЕДАН И ЗДРАВ РАД

Члан 8.

Теоријски део провере обучености запосленог за безбедан и здрав рад, врши саветник или сарадник за безбедност и здравље на раду или по потреби овлашћено правно лице.

Практични део провере обучености запосленог за безбедан и здрав рад извршавају непосредни руководиоци за своје запослене или по потреби овлашћено правно лице.

Члан 9.

Када технолошки процес рада захтева додатно обука запосленог за безбедан и здрав рад, послодавац је дужан да упозна запосленог о обављању процеса рада на безбедан начин, путем обавештавања, упутстава или инструкција у писменој форми.

У изузетним случајевима, када запосленом прети непосредна опасност по живот или здравље, због хитности, обавештења, упутства или инструкције могу се дати у усменој форми.

Члан 10.

Послодавац је дужан да обезбеди да запослена жена за време трудноће и запослена која доји дете, запослени млађи од 18 година живота, особе са инвалидитетом и професионално оболели и поред обуке за безбедан и здрав рад, буду у писменој форми обавештени о резултатима процене ризика на радном месту и о мерама којима се ризици отклањају у циљу повећања безбедности и здравља на раду.

III. САДРЖАЈ ПРОГРАМА ОБУКЕ ЗАПОСЛЕНИХ ЗА БЕЗБЕДАН И ЗДРАВ РАД

Члан 11.

Основна структура Програма обуке запослених за безбедан и здрав рад садржана је у три дела и то:

1. Теоријског дела,
2. Дела који обухвата специфичности радног места,
3. Практичног дела.

1. ТЕОРИЈСКИ ДЕО

Теоријски део обуке запослених за безбедан и здрав рад обухвата:

а) основна знања за све запослене

- појам и задаци безбедности и здравља на раду,
- организација и спровођење безбедности и здравља на раду,
- упознавање са прописима о безбедности и здрављу на раду
- права, обавезе и одговорности запослених на руководећим пословима из области безбедности и здравља на раду,
- права и обавезе запослених из области безбедности и здравља на раду,
- право запослених да одбије да ради због неспроведених мера безбедности на раду,

- удаљавање запосленог са радног места због повреда обавеза у вези са безбедним и здравим радом,
- опрема за рад и правилно коришћење и одржавање истих,
- превентивни и периодични прегледи и испитивања опреме за рад и испитивање услова радне околине,
- обавезе и одговорности за спровођење прописа и мера безбедности и здравља на раду,
- радна места са повећаним ризиком,
- електрична струја, њене карактеристике, опасности и заштита од струјног удара,
- појам повреде на раду, повреде и обољења која се могу јавити (извори и узорци повређивања),
- средства и опрема личне заштите на раду,
- услови радне околине,
- пружање прве помоћи,
- одбору за безбедност и здравље на раду
- инспекцијски надзор.

b) опасности и штетности које угрожавају безбедност и здравље на раду

- штетно дејство параметара микроклиме на организам запосленог, температуре (повећане или снижене), брзина струјања ваздуха, релативна влажност,
- рад при повећаном интензитету буке (штетно дејство буке на слушни орган, штетно дејство буке на ритам и рад срца, штетно дејство буке на централни нервни систем)
- утицај лошег осветљења радних места (бљесак, засенчење, јачина светлости)
- опасности од електричне струје при раду са рачунарима, употреба неисправних и поломљених прекидача и утикача, неисправних електричних инсталација и сл.,
- опасности по човека (дејство електричне струје ниског напона, дејство електричне струје високог напона, пресудни фактор при струјном удару, јачина струје, пут струје кроз људско тело, време протицања струје, учесталост, отпор људског тела, психофизичке особине, пол и узраст, облици струјног удара),
- директан контакт са деловима под напоном,
- индиректан контакт са деловима под напоном,
- штетности услед нефизиолошких услова рада (режим рада, присиљан положај тела при раду, степен напрезања појединих органа, рад дужи од пуног радног времена и др.),
- штетности у вези са лошим хигијенско-техничким условима рада.

c) опасности и штетности и мере безбедности при руковању опремом за рад

- Опасности и штетности (неисправност опреме за рад, ненаменско коришћење, опасност од предмета рада, опасности од незаштићених и покретних делова машине, опасност од електричне струје, непоштовање технолошког поступка, опасност од суседног радног места, недовољан простор за опслуживање, некоришћење средстава личне заштите),
- Мере безбедности (правилан распоред опреме за рад, исправност опреме за рад, поштовање поступка код чишћења и прања, поштовање

технолошког поступка, редовни прегледи, чишћења и одржавања машина, примена упозорења и упутства за безбедан рад, употреба средстава личне заштите, општа и локална вентилација).

- d) опште, посебне и претходне мере безбедности и здравља на раду
- мере сузбијања унутрашњих субјективних фактора (професионална оријентација и селекција, стимулисање запосленог, брига за социјалне и друге проблеме и др.),
  - организованост послова и радних задатака, поштовање прописа из противпожарне заштите, обазривост запосленог при руковању опремом за рад и обављању радних задатака,
  - поштовање мера безбедности при раду од електричне струје,
  - поштовање натписа, упозорења и упутства, одржавање рада и чистоће радних и помоћних просторија, обука из области безбедности и здравља на раду и противпожарне заштите,
  - претходни и периодични лекарски прегледи запослених,
  - организованост радне целине за пружање прве помоћи.

2. ДЕО КОЈИ ОБУХВАТА СПЕЦИФИЧНОСТИ РАДНОГ МЕСТА

- Садржај Акта о процени ризика са којим запослени треба да буду упознати:
  - Опис радног процеса
  - Краћи опис објекта и опреме за рад на радном месту
  - Подаци у вези са радним местом: услови радне околине, опрема за рад, лекарски прегледи, обуке, лична заштитна опрема, подаци о повредама/инцидентима за радно место
  - Препознате опасности и штетности
  - Закључак процене (није/јесте место са повећаним ризиком)
  - Мере за умањење и контролу ризика
  - Специфични захтеви контроле ризика који се односе на то радно место

3. ПРАКТИЧНИ ДЕО

- Организација и уређеност радног места.
- Распоред опреме за рад, алата и помоћног прибора.
- Начин употребе и одржавања опреме за рад, алата и помоћног прибора.
- Мере за безбедан и здрав рад при руковању опремом за рад.
- Упознавање са условима рада.
- Упознавање са опасностима и штетностима у вези са радом.
- Начин правилног коришћења средстава и/или опреме за личну заштиту на раду, тј. упознавање са начином употребе, демонстрација коришћења и ризици од настанка повреда и оштећења здравља, због којих има обавезу да користи дата средства и опрему за личну заштиту на раду.
- Организованост послова и радних задатака, поштовање прописа из противпожарне заштите, опрез запосленог при руковању опремом за рад и обављању радних задатака

IV. ЕВИДЕНЦИЈА О ОБУЧЕНОСТИ ЗАПОСЛЕНИХ ЗА БЕЗБЕДАН И ЗДРАВ РАД

Члан 12.

О запосленима обученим за безбедан и здрав рад, води се евиденција на одговарајућим обрасцима.

Евиденције воде лица на пословима безбедности и здравља на раду.

V. СПРОВОЂЕЊЕ ПРОГРАМА

Члан 13.

За спровођење програма одговорно је саветник или сарадник за безбедност и здравље на раду.

Члан 14.

Измене и допуне овог програма врше се на начин и по поступку за његово доношење.

Члан 15.

Овај програм ступа на снагу даном доношења.

ДИРЕКТОР:

[Handwritten signature]
21